

22. juli-kommisjonen

NOTAT: 2 /12

TRENDER OG UTVIKLINGSTREKK I INTERNASJONAL TERRORISME ETTER 11. SEPTEMBER 2011

Dr Thomas Hegghammer

Forskningsleder
Terra-prosjektet, Forsvarets Forskningsinstitutt, Kjeller

17.01.2012

www.22julikommisjonen.no

Trender og utviklingstrekk i internasjonal terrorisme etter 11. september 2001

Presentasjon for 22. juli-kommisjonen, 17. januar 2012

Dr. Thomas Hegghammer
Forskningsleder, TERRA-prosjektet

Forsvarets forskningsinstitutt
Postboks 25
2027 Kjeller
Epost: thomas.hegghammer@ffi.no
Telefon: 63 80 77 70

Innhold

1. Introduksjon	3
2. Makrotrender i internasjonal terrorisme	4
2.1 Frekvens og dødelighet	4
2.2 Taktikker	4
2.3 Ideologier.....	5
3. Al-Qaidas utvikling.....	5
3.1 Begreper	5
3.2 Sentralorganisasjonen al-Qaida	6
3.3 De regionale avdelingene	7
3.4 Den ideologiske bevegelsen	8
4. Trender i islamistisk terrorisme i Europa	8
4.1 Færre store, flere små og mellomstore aksjoner	8
4.2 Økt aktivitet i Nord-Europa	9
4.3 Noe mer håndvåpen	9
4.4 Både toppstyrte og ”hjemmegrodde” aksjoner	10
4.5 Noen flere enmannsangrep.....	10
4.6 Mer multinasjonale nettverk.....	10
4.7 Mer internettradikalisering	10
5. Konklusjon	11
Appendiks 1: Dokumenterte jihadistkomplott i Europa, 2001-2010	12
Appendiks 2: TERRA-prosjektets bibliografi, 1999-2011.....	20

1. Introduksjon

Takk for invitasjonen.

Mitt navn er Thomas Hegghammer; jeg leder det såkalte TERRA-prosjektet ved Forsvarets forskningsinstitutt (FFI). Kommisjonen har invitert meg til å snakke om trender og utviklingstrekk innenfor terrorisme det siste tiåret. Jeg er spesifikt bedt om å diskutere "trender, utvikling, landskapet med tanke på aktører, nettverk/kommunikasjon, bruk av internett og kontakt, arenaer, ressurser og gjennomføringskraft" (e-post fra sekretariatsleder, 8. desember 2011).

Før jeg gjør dette vil jeg si litt om TERRA-prosjektene, deres historie, mandat og forskningsfokus. Noen av dere kjenner oss jo veldig godt, men jeg tar det ikke for gitt at alle gjør det. Akronymet TERRA står for TERRorisme og Asymmetriske trusler og betegner en forskningsssatsing som har pågått ved FFI siden 1999. Prosjektene er treårige og har vært finansiert i hovedsak av FFIs basismidler, men vi mottar også eksterne midler fra Forsvaret, og fra Konsortiet for forskning på terrorisme og organisert kriminalitet (hvor FFI deltar sammen med NUPI og Politihøgskolen). Det første TERRA-prosjektet startet med to årsverk, men miljøet har vokst, og det nåværende forskningsprosjektet har ca fem årsverk. Alle er sivilt ansatte akademikere; hovedsakelig historikere og statsvitere.

TERRA-prosjektene har et mandat som er det samme som for FFI: å frembringe forskningsbasert kunnskap til støtte for Forsvaret. Vi har ingen etterretningsfunksjon, ei heller noe ansvar for trusselvurderinger. Vi bedriver utelukkende akademisk forskning, basert på åpne kilder og med samme metoder som universitetsansatte. Primærkilder henter vi fra internett og fra feltarbeid.

TERRA-prosjektene har forsket både på terrorisme generelt og på militant islamisme spesielt. Vi er mest kjent for det siste, men vi har publisert mange titalls studier om det første. Jeg har lagt ved en bibliografi som illustrerer dette (se appendiks 2). Vi har foreløpig ikke fordypet oss i andre ideologiske bevegelser enn jihadismen.

Vår spesialisering på islamistisk terrorisme reflekterer flere hensyn. For det første har jihadistgrupper stått bak de fleste massedrapsaksjoner mot vestlige sivile de siste ti årene. For det andre har militante islamistgrupper vært sentrale i og rundt Afghanistan, Forsvarets viktigste operasjonsområde siden 2001. For det tredje vurderte vi det som rasjonelt å kraftsamle våre ressurser for å få synergieffekter og kunne hevde oss i internasjonal forskning. For det fjerde har vi respektert en uformell arbeidsdeling mellom ulike terrorismeforskningsmiljøer i Norge, hvor ulike miljøer har valgt forskjellige spesialiseringer.

Hensikten med denne korte prosjektbeskrivelsen er å indikere hva vi har grunnlag for å uttale oss om, og hvorfor dette foredraget har det fokuset det har. Det er særlig viktig for meg å understreke at vi aldri har utarbeidet nasjonale trusselvurderinger; vårt hovedanliggende har vært globale og regionale trender. Jeg kan derfor ikke beskrive utviklingen i terrortrusselen mot Norge spesifikt de siste ti årene. Det jeg derimot kan gjøre er å presentere noen overordnede betraktninger om internasjonal terrorisme og om islamistisk ekstremisme i Vesten. Disse betraktningene reflekterer hele prosjektets kollektive forskningsinnsats over mange år.

Foredraget er delt i tre. Først beskriver jeg makrotrender i internasjonal terrorisme generelt de siste ca. 30 årene. Deretter skisserer jeg al-Qaidas utvikling siden 2001. Til slutt presenterer jeg syv viktige trender i jihadistisk terrorisme i Vesten de siste fem årene.

2. Makrotrender i internasjonal terrorisme

Aller først til makrotrendene. Når en snakker om "lange trender" eller "det store bildet", er det særlig viktig å understreke at terrorisme er et omstridt begrep uten noen etablert definisjon. Hvorvidt en gitt hendelse kodes som terrorisme eller ikke vil kunne variere fra en studie til en annen. Det gjør at meta-analyser – den typen studier hvor man syntetiserer funn fra en større forskningslitteratur – alltid blander epler og pærer i en viss grad. Det er ingen god løsning på dette problemet, annet enn å være bevisst på hvilke utvalgsriterier som ligger bak enkeltstudier.

For ordens skyld vil jeg si at Terra-prosjektene ikke har operert med noen fast definisjon av terrorisme. Vår begrepsbruk er pragmatisk og styres av det vi oppfatter som en akademisk konsensus rundt fire kjernekaraktistikk: for det første, at terrorisme innebærer fysisk vold; for det andre, at den er rettet mot ikke-stridende, for det tredje at den har en kommunikativ dimensjon; og for det fjerde, at den utføres av ikke-statlige aktører. (Liknende voldsbruk utført av stater omtales ofte som terror – uten "isme").

La meg så skissere noen av de lange linjene i henholdsvis insidentforekomst, taktikker og motivasjoner i internasjonal terrorisme.

2.1 Frekvens og dødelighet

Om forekomst kan man si, veldig enkelt, at det er blitt gradvis færre hendelser per år siden slutten av 1980-tallet, men at den gjennomsnittlige dødeligheten har økt. På midten av 2000-tallet fikk man et "tilbakefall" i antall aksjoner opp mot nivåer fra 1980-tallet, en økning drevet hovedsakelig av opprøret i Irak. Siden 2007 har vi imidlertid vært tilbake på den lange nedadgående trenden.

Det må understrekes at vi her snakker kun om *internasjonal* terrorisme. Vi mangler nemlig gode globale data for innenlands terrorisme. Det finnes data for innenlands terrorisme i enkeltregioner og enkeltperioder (som Jan Oskar Engenes TWEED-data for Europa, 1950-2004), men ikke for hele verden. (*Global Terrorism Database* har data på innenlands terrorisme fra 1998, men antas å lide av ujevn rapportering). Strengt tatt vet vi altså ikke nøyaktig hvordan terrorisme generelt har utviklet seg over tid.

I tillegg til at den gjennomsnittlige dødeligheten har økt, har andelen svært dødelige aksjoner også vokst uforholdsmessig. 2000-tallet hadde flere angrep med over 100 drepte enn noe foregående tiår.

2.2 Taktikker

Når det gjelder våpenbruk, kan man si de aller fleste terrorister er meget konservative og holder seg til håndvåpen og konvensjonelle eksplosiver. Taktisk innovasjon forekommer riktignok hele tiden, men de mest dødelige nyvinningene har vist seg å involvere kreativ bruk av konvensjonelle midler, snarere enn høyteknologi. Terroristgrupper generelt har vist både mindre vilje og mindre evne til bruk av ikke-konvensjonelle våpen ("CBRN-midler") og cyber-angrep enn mange fryktet på 1990-

tallet. Samtidig må det understrekes at et mindre antall aktører de siste 10-15 årene har erklært vilje til å bruke CBRN-midler mot sivile.

Ett av de viktigste taktiske utviklingstrekkene de siste 20 årene har vært økningen i bruk av selvmordsaksjoner. Særlig de siste 10 årene har antallet selvmordsaksjoner skutt i været, samtidig som taktikken har spredt seg til flere regioner og til flere typer grupper enn tidligere. Ettersom de fleste selvmordsaksjoner rammer myke mål, må de sees som en del av en større trend mot økt vilje til massedrap.

Med hensyn til målutvelgelse er det noen prinsipper som synes å ha holdt seg stabile over tid, nemlig at terrorister flest vektlegger politisk symbolverdi over materiell ødeleggelse, og menneskelig skade over økonomisk skade. Symbolske bygninger (f. eks. regjeringsbygg, politistasjoner, ambassader) og passasjertransportmidler (særlig fly og jernbane) er klassiske terrormål. Derimot er angrep mot materiell sivil infrastruktur, maritim transport eller oljemål langt mindre vanlig.

2.3 Ideologier

Terrorisme utføres av grupper fra nær sagt alle ideologiske bakgrunner, men fordelingen i aktivitetsnivået mellom de ulike ideologiene har endret seg over tid. En klar tendens de siste 20 årene er økningen i andelen internasjonale terrorangrep utført av religiøse grupper, spesielt islamistgrupper. Det er viktig å understreke at dette er en relativ økning, og at separatistgrupper og venstreradikale grupper fortsatt står for en majoritet av alle internasjonale og nasjonale terrorangrep.

Samtidig er det slik at religiøse grupper, spesielt islamistgrupper, har stått for en uforholdsmessig stor del av de aller mest dødelige aksjonene de siste 10-15 årene. På 2000-tallet sto islamistgrupper bak ca. tre fjerdedeler av de ca. 40 angrepene med over 100 drepte på verdensbasis. Til sammenlikning utførte ikke høyre-radikale grupper noen slike angrep i samme periode. Den største terrorismedatabasen, GTD, teller 118 aksjoner med over 100 drepte mellom 1978 og 2010; kun en av disse var inspirert av høyreekstremt tankegods (Oklahoma City, 1995).

Selv om islamistgrupper utfører i snitt betydelig dødeligere aksjoner enn ikke-islamister, er det stor variasjon mellom islamistgruppene. Studier har også vist at det ikke er islamismen som sådan, men kombinasjonen av religion og nasjonalisme, som er assosiert med høy angrepsdødelighet.

Dette var noen av de generelle trendene i internasjonal terrorisme. La meg nå snevre inn fokuset noen hakk og se på den islamistiske terrorismen.

3. Al-Qaidas utvikling

I denne andre delen ønsker jeg å beskrive utviklingen til det vi kan kalle "al-Qaida-bevegelsen" de siste ti årene. Kortversjonen her er at sentralorganisasjonen al-Qaida er blitt gradvis svakere, men at nye regionale avdelinger er kommet til, og at antallet uavhengige sympatisører er blitt noe større.

3.1 Begreper

Aller først litt om begrepsbruk: Jeg bruker "islamisme" om alle former for politisk aktivisme – både voldelig og ikke-voldelig – for en islamsk agenda. "Jihadisme" brukes om alle voldelige islamistiske

aktører som opererer over landegrenser. Det inkluderer grupper som ikke deler al-Qaidas preferanse for vestlige mål, men ekskluderer nasjonalistisk orienterte grupper som Hamas i Palestina.

Det er viktig å understreke at voldelig islamisme er mye mer enn bare al-Qaida. Al-Qaidas antivestlige strategi er relativt ny og omstridt i radikale islamistkretser. Før al-Qaida erklærte krig mot USA i 1996 førte de fleste militante Islamistgrupper enten en revolusjonær kamp mot sine respektive regimer (som i Egypt, Syria og Algerie), en nasjonalistisk kamp mot en enkelt okkupasjonsmakt (som i Afghanistan og Palestina) eller en sekterisk kamp mot shiamuslimer (som i Pakistan). Det er fortsatt mange jihadistgrupper som har slike lokale målsettinger.

Det som i utgangspunktet skiller al-Qaida ideologisk fra andre typer jihadistgrupper, er fokuset på vestlige, fortrinnsvis amerikanske, mål. Hovedbudskapet er at den muslimske verden angripes av ikke-muslimer på flere fronter, og at muslimer må slå tilbake med store terroraksjoner mot Vesten. Slik skal de vantro avskrekkes fra å blande seg i muslimske affærer. Al-Qaida-propaganda kjennetegnes av sin oppramsing av symboler på muslimsk lidelse rundt om i verden. Rekrutteringsvideoer viser gjerne bilde på bilde av skadde muslimske kvinner og barn fra forskjellige konfliktsoner som Palestina og Irak.

Begrepet "al-Qaida" er dessverre ullent og brukes i dag om minst tre forskjellige ting: Den sentrale al-Qaida-organisasjonen basert i Pakistan, nettverket av regionale avdelinger og likesinnede lokale opprørsgrupper, samt den bredere bevegelsen av ideologiske sympatisører. Jeg skal si litt om hver av disse.

3.2 Sentralorganisasjonen al-Qaida

Først til sentralorganisasjonen, eller "al-Qaida Central" på engelsk. Dette er en hierarkisk og byråkratisk organisasjon som ble grunnlagt i 1988 og som hadde sin gullalder under Talibanregimet i Afghanistan fra 1996 til 2001. Etter invasjonen av Afghanistan høsten 2001 flyttet de øverste rekkene i denne organisasjonen til Pakistan. Toppledere som Osama bin Laden, Ayman al-Zawahiri og Khalid Sheikh Mohammed gikk helt under jorden, mens mellomlederne etablerte små, mobile treningsleirer i stammeområdene mellom Afghanistan og Pakistan.

Leirene i Nordvest-Pakistan ble brukt til å trene opp rekrutter til nye terrorangrep mot Vesten. Gjennom hele 2000-tallet jobbet organisasjonen hardt for å gjennomføre store angrep som kunne opprettholde dets rykte som verdens farligste terrorgruppe. Den lyktes bare i begrenset grad, fordi den har vært under et høyt press gjennom hele 2000-tallet og under kraftig bombardement fra amerikanske droner siden 2008. Av samme grunn forble organisasjonen relativt liten; i 2010 estimerte amerikansk etterretning antallet utenlandske jihadister i Nordvestgrenseprovinser til ca 300 personer. I dag er tallet enda lavere.

Vi vet ganske lite om hvordan organisasjonen har vært strukturert på nivåene under topplerne Osama bin Laden og Ayman al-Zawahiri, fordi både amerikansk etterretning og al-Qaida selv har holdt tett om dette. Selv ikke etterretningstjenestene synes å ha visst hvor de øverste lederne oppholdt seg i denne tiårsperioden, utover at de mest sannsynlig var i Pakistan. Det var en stor

overraskelse for alle da det ble klart at Osama bin Laden hadde bodd i garnisonsbyen Abbottabad fra ca. 2005 til han ble drept av amerikanske spesialstyrker i mai 2011.

3.3 De regionale avdelingene

Så til de regionale avdelingene. I årene etter 11. september oppsto en rekke grupper rundt i den muslimske verden som erklærte sin lojalitet til Det sentrale al-Qaida og fungerte som dets regionale stedfortredere. Alle gruppene må imidlertid forstås som uavhengige enheter. De oppsto av ulike grunner og har utviklet seg forskjellig, både med hensyn til operasjonell styrke og ideologisk retning. Kommunikasjonen og koordineringen mellom dem har vært begrenset, og de har hatt ulike forhold til Det sentrale al-Qaida i Pakistan.

En av de første filialene var "al-Qaida på Den arabiske halvøy" som vokste fram i Saudi-Arabia i 2002 og ledet en terroroffensiv der fra 2003 til 2006. Den besto av saudiske al-Qaida-rekrutter som hadde blitt sendt hjem fra Afghanistan vinteren 2001-2002 med instruksjoner fra Bin Laden om å åpne en ny kampfront. Organisasjonen hadde på det meste rundt 300 mann under våpen, men var et relativt lett bytte for saudisk politi fordi den manglet folkelig støtte. Gruppen angrep mange vestlige mål i Saudi-Arabia, men opererte ikke i Vesten.

Som en del av opprøret i Irak etter den USA-ledete invasjonen i 2003 vokste det fram en relativt stor organisasjon rundt den jordanske Afghanistan-veteranen Abu Musab al-Zarqawi. I 2004 tok gruppen navnet "Al-Qaida i Mesopotamia" og sverget troskapsed til bin Laden. Gruppen ble svekket etter al-Zarqawis død i 2006, og endret etter hvert navn til "Den islamske staten i Irak". Gruppen hadde et anstrengt forhold til al-Qaida Central fordi førstnevnte brukte blodige og kontroversielle taktikker som selvmordangrep mot shiamuslimske sivile og halshugging av gisler, noe som skadet al-Qaidas rykte i Den muslimske verden. Al-Qaida-grupper i Irak har foreløpig vært lokalt og regionalt orientert; i 2003 fryktet mange en "Afghanistan-effekt" i form av angrep mot Vesten utført av Irak-veteraner. Denne effekten har foreløpig latt vente på seg, selv om noen få aksjoner har hatt koplinger til Irak, deriblant Glasgow-aksjonen i 2007 og Stockholm-angrepet i 2010.

I 2006 dukket ytterligere en al-Qaida-avlegger opp i Nordafrika da lederen for den algeriske gruppen "Groupe salafiste pour la prédication et le combat" (GSPC) sverget troskapsed til bin Laden og senere endret gruppens navn til "Al-Qaida i Det islamske Maghreb" (AQIM). GSPC hadde eksistert siden slutten av 1990-tallet, men ble svekket på 2000-tallet og trakk gradvis nærmere al-Qaida etter en serie lederskifter. Navnet signaliserer en regional nordafrikansk agenda, men det har inntil nylig vært først og fremst en algerisk gruppe. Etter en serie større angrep på regimemål og vestlige mål i Nord-Algerie i 2007-2008, har gruppen de siste årene vært mest aktiv i grenseområdet Mali-Algerie med en rekke kidnappinger og drap på vestlige turister. På tross av antivistlig retorikk, har AQIM foreløpig ikke operert i Vesten.

Den fjerde og siste hovedfilialen til al-Qaida utviklet seg i Jemen fra 2006 og tok i 2009 navnet "al-Qaida på Den arabiske halvøy" etter den nedlagte saudiske gruppen ved samme navn. Denne nye organisasjonen, som i dag har ca 100-300 medlemmer, er den av al-Qaidas regionale avdelinger som har framvist størst vilje og evne til å gjennomføre terroraksjoner i Vesten. I desember 2009 klarte gruppen nesten å gjennomføre det største angrepet på amerikansk jord siden 2001 da den Jemen-

trente nigerianeren Umar Farouk Abdulmutallab forsøkte å sprengte et fly over Detroit med eksplosiver skjult i underbuksene. Mye av gruppens internasjonale rekkevidde ble tilskrevet jemenitt-amerikaneren Anwar al-Awlaqi, som knyttes til en rekke forsøk på å rekruttere unge muslimer i Vesten til terror siden 2010. Han ble drept i september 2011.

I tillegg til de ovennevnte gruppene som formelt underla seg Det sentrale al-Qaida, har man også sett flere organisasjoner uttrykke sterk støtte til al-Qaida eller samarbeide med dem, uten å tre inn i en formell allianse. Dette gjelder blant andre den somaliske al-Shabaab-militsen som vokste fram etter 2006 og som periodevis har hyllet al-Qaida. Al-Shabaab har rekruttert mange soldater fra den somaliske diasporaen i Europa og USA og har dessuten tatt imot et mindre antall arabiske og vestlige fremmedkrigere. Det samme gjelder det såkalte "Kaukasus-emiratet" i og rundt Tsjetsjenia. I tillegg har Det sentrale al-Qaida en rekke lokale samarbeidspartnere i Pakistan og Afghanistan, ikke minst det såkalte Haqqani-nettverket.

Det er viktig å understreke at al-Qaida aldri har hatt organiserte underavdelinger i Vesten. Det er sannsynligvis fordi vestlige samfunn er så gjennomregulerte at formelt strukturerte organisasjoner blir et lett bytte for sikkerhetstjenester. Det aller meste av islamistisk terrorisme i vesten har derfor vært ad hoc-initiativer lansert av små celler og nettverk som sjelden får mer enn ett angrepsforsøk før de brytes opp. Flere av disse nettverkene har bestått av mer eller mindre uavhengige al-Qaida-sympatisører.

3.4 Den ideologiske bevegelsen

Al-Qaida er nemlig mer enn et sett organisasjoner – det er også en ideologisk bevegelse. Det er ideologiens utbredelse som forklarer den vedvarende høye tilstrømningen av rekrutter til de samme organisasjonene. Bin Laden og andre al-Qaida-ideologer har lyktes i å formulere et enkelt budskap som appellerer til unge muslimers solidaritetsfølelse og som lett lar seg formidle gjennom blant annet internettpropaganda. Internett har vært avgjørende for framveksten av den ideologiske al-Qaida-bevegelsen.

Det er vanskelig å anslå størrelsen på denne bevegelsen eller måle dens utvikling over tid, men av trafikken på jihadistnettsider å dømme snakker vi om noen tusen mennesker på verdensbasis. Al-Qaidas ideologi synes å ha hatt størst global oppslutning i perioden 2003-2006. Siden ca 2006 har det gått gradvis nedover. Unntaket er Pakistan, hvor ekstreme anti-vestlige holdninger synes å ha blitt mer utbredt de senere årene.

4. Trender i islamistisk terrorisme i Europa

Det var al-Qaida. Jeg skal nå snevre fokuset ytterligere til jihadisme i Europa de siste fem-seks årene. Jeg vil fremheve syv viktige trender.

4.1 Færre store, flere små og mellomstore aksjoner

Den første er at vi ser noe færre store og flere små og mellomstore aksjoner. Antallet komplott i Europa har vært ganske stabilt siden 2005, med mellom 3 og 6 dokumenterte konspirasjoner per år pluss et større antall ubekreftede komplott. Unntaket er året 2010 som med sine rundt 10 dokumenterte komplott representerte et klart trendbrudd. USA opplevde også en stor

aktivitetsøkning i 2009 og 2010, inkludert flere av de mest alvorlige komplottene landet har sett siden 11. september. I 2011 har derimot aktivitetsnivået sunket til det laveste siden 2000.

Antallet vellykkede angrep på 2000-tallet var lavt; etter Madrid-bombene og Van Gogh-drapet i 2004 samt London-aksjonen i 2005 (se appendiks 1) var det ingen dødelige aksjoner før Frankfurt-skytingen i mars 2011. Nedgangen i gjennomførte aksjoner skyldes i stor grad at kontraterror-kapasiteten har økt, men det er også indikasjoner på at kvaliteten på komplottene har sunket. De avvergete aksjonene de siste fem årene virker å ha vært noe mindre alvorlige – i betydningen "sannsynligvis mindre dødelige" – enn de man avverget mellom 2000 og 2007. Her er det riktignok mange usikkerhetsmomenter, og noen av komplottene i 2009 og 2010 kunne medført mange titalls drepte.

4.2 Økt aktivitet i Nord-Europa

En annen trend er at aktiviteten i Nord-Europa har økt, mens den har sunket i Sentral- og Sør-Europa. Både Storbritannia og Tyskland opplevde en økning på slutten av 2000-tallet, men ingen steder var den relative veksten større enn i Skandinavia. Særlig Danmark har vært offer for en lang rekke terrorforsøk; Muhammed-karikaturene har vært oppgitt som hovedmotivasjon for de fleste av disse. Også Sverige kom farlig nær et blodbad i desember 2010 med den mislykkede selvmordsaksjonen i Stockholm.

Norges første terrrorsak med al-Qaida-tilknytning kom som kjent i juli 2010, da tre personer ble pågrepet i Oslo og Frankfurt mistenkt for å ha planlagt en terroraksjon mot Jyllandsposten. Det bør nevnes her at Norge ble eksplisitt truet i 2003 og 2004 av al-Qaidas nåværende toppleder Ayman al-Zawahiri. Norges militære nærvær i Afghanistan, behandlingen av Mulla Krekar, publiseringen av Muhammed-tegningene, og bombingene i Libya er alle ting som er blitt lagt merke til i jihadistmiljøer.

4.3 Noe mer håndvåpen

En tredje endring er at noe flere aksjoner involverer håndvåpen. Flere attentater er utført med veldig enkle midler, som knivdrapet på Theo Van Gogh (2004), knivstikkingen av det britiske parlamentsmedlemmet Steven Timms (2010), økseangrepet på Kurt Westergaard (2010), og Frankfurt-skytingen (2011).

Håndvåpen trenger imidlertid ikke være et "lett" terrormiddel, for skytevåpen kan brukes med vel så stor effekt som eksplosiver. Mumbai-angrepet i India i 2008, der ti angripere drepte over 170 personer med håndvåpen og granater, illustrerte dette. Det største terrorangrepet i USA siden 2001 ble utført med håndvåpen, nemlig Fort Hood-angrepet i 2009 hvor 17 personer ble drept. Europeiske myndigheter har lenge vært bekymret for Mumbai-inspirerte skytemassakrer. Sommeren 2010 var sikkerhetstjenestene i alarmberedskap over lengre tid på grunn av meget troverdig etterretning om et forestående Mumbai-inspirert angrep i Tyskland. I desember 2010 ble fem menn arrestert i Sverige og Danmark mistenkt for liknende planer mot Jyllandsposten.

Her bør det nevnes at massakren på Utøya 22. juli var eksepsjonelt dødelig også i verdenssammenheng; oss bekjent er det ingen enkeltperson i terrorismens historie som med håndvåpen har drept like mange mennesker i én og samme aksjon.

Mens vi snakker om taktikk er det verdt å notere at selvmordsbomber har vært relativt uvanlige i Europa. London-bombene i 2005 og Stockholm-aksjonen i 2010 er blant unntakene som bekrefter denne regelen.

4.4 Både toppstyrte og "hjemmegrodde" aksjoner

En fjerde utvikling er at vi ser diversifisering i organiseringsform. Mens et flertall av aksjonene fra 2001 til 2006 involverte toppstyring fra al-Qaida i Afghanistan, ser man i dag *både* toppstyrte og såkalte "hjemmegrodde" komplott. Sagt annerledes har vi gått fra en "lederstyrt jihad" til en kamp som er både "lederstyrt" og "lederløs" på en gang. I tillegg faller mange terrorplaner i en mellomkategori hvor en ser koplinger til en utenlandsk krigssone, men ingen kommandolinjer fra en etablert terrorgruppe. En person kan radikaliseres i Vesten, reise utenlands for å trene, for så å reise hjem og planlegge terror på eget initiativ.

Organiseringsform er viktig fordi det påvirker slagkraft og synlighet. Toppstyrte komplott er generelt mer alvorlige, men de er også mer sårbare for deteksjon. "Hjemmegrodde" komplott er generelt mindre dødelige, men til gjengjeld vanskeligere for etterretningstjenester å oppdage. At begge typer organisering forekommer *samtidig*, er en utfordring for myndighetene fordi de da må spre ressursene på flere typer trusler.

4.5 Noen flere enmannsangrep

En femte trend er den noe økte forekomsten av enmannsangrep, dvs. aksjoner utført av enkeltindivider med større eller mindre grad av tilknytning til et radikaliseret miljø. De siste tre årene har man sett flere eksempler på personer som radikaliseres av internettpropaganda, holder en lav profil på diskusjonsfora, og som planlegger terroraksjoner helt alene. Her kan nevnes Nidal Malik Hasan, mannen bak Fort Hood-massakren (2009), Roshonara Choudhry, som knivstakk Stephen Timms (2010), og Arid Uka, som skjøt amerikanske soldater ved Frankfurt-flyplassen (2011).

4.6 Mer multinasjonale nettverk

En sjettede tendens er at europeiske jihadistnettverk er blitt mer multinasjonale og multietniske. Fram til ca 2004 sto nordafrikanske nettverk for det meste av den islamistiske terrorismen i Europa. De siste fem-seks årene har man sett mange flere nasjonaliteter og etnisiteter involvert. Ikke bare er bevegelsen som helhet blitt mer heterogen; også enkeltceller og -miljøer er mer sammensatte enn før. I likhet med diversifisering av organiseringsform er denne heterogeneiseringen en betydelig utfordring for sikkerhetstjenestene fordi de må følge mange flere forskjellige miljøer enn tidligere.

4.7 Mer internettradikalisering

En syvende og siste trend er at internett spiller en stadig viktigere rolle i radikaliseringsprosessen. Det er ikke slik at internett har erstattet fysiske møterom og treningsleirer som radikaliseringsarena for alle. Det vi derimot ser er, for det første, at et lite – men økende – antall personer radikaliseres hovedsakelig på internett. For det andre ser vi at flertallet bruker internettpropaganda som et effektivt *supplement* til tradisjonell volds sosialisering. Dagens terrorceller møtes *både* på nettet og i det virkelige liv.

Denne tendensen er drevet av den enorme tilbudsveksten i jihadistpropaganda på nettet. Gjennom hele 2000-tallet har kvantiteten og kvaliteten på denne propagandaen økt dramatisk. I tillegg er den blitt mer tilgjengelig ved at den nå spres på mainstream-plattformer som *Facebook*, *Youtube* og *Twitter* og ikke bare på jihadforumer for de spesielt interesserte. Vi ser også at tekster og videoer gjøres tilgjengelig på mange flere språk enn tidligere, inkludert på engelsk og andre vestlige språk. Alt dette betyr at propaganda kan nå et større publikum, og at informasjon flyter mye raskere over landegrensene enn tidligere.

Når det gjelder operasjonell bruk av internett, ser vi at noen jihadister bruker internett og e-post til planlegging og koordinering av aksjoner, men at de hemmes noe av frykten for overvåkning.

5. Konklusjon

Jeg skal avslutte veldig kort med å si at 2000-tallet vil bli husket i terrorismens historie som jihadismens tiår. Islamistgrupper var dominerende, ikke bare i vestens subjektive oppfatning av trusselen, men også i den objektive voldsmengden de utøvde. Mot slutten av 2000-tallet var al-Qaida svekket som organisasjon, og faren for spektakulære angrep i vesten (av typen 11. september) ansett som lav. Samtidig så vi at al-Qaidas ideologi ble videreført av mange mindre aktører, fullt i stand til å gjennomføre små og mellomstore aksjoner i Europa – inkludert i Skandinavia.

Takk for oppmerksomheten.

Appendiks 1: Dokumenterte jihadistkomplott i Europa, 2001-2010

Fra Petter Nesser, *Jihad in Europe: Patterns in Islamist terrorist cell formation and behavior, 1995-2010*, Dr.Philos-avhandling, Universitetet i Oslo, 2011, s. 57-69.

NB: Denne listen inkluderer bare de best dokumenterte komplottene. En lang rekke mindre veldokumenterte hendelser og angivelige komplott er utelatt.

2001

- * In September and October 2001, several European security services, supported by their U.S. counterparts, broke a terrorist ring consisting of North African (Algerians and Tunisians), French-Algerian, and French jihadists, headed by the Algerian Djamel Beghal. This network planned and prepared bomb attacks against U.S. targets in Europe. One member of Beghal's network, the Tunisian Nizar Trabelsi, was sentenced for planning a suicide operation against the canteen of the Kleine Brogel U.S. airbase in Belgium, whereas Beghal and other members of the cell have been sentenced for planning a suicide operation against the U.S. embassy in Paris. It is alleged that the cell operated on behalf of al-Qaida and that it had links to armed Algerian groups. The terrorists had received training in Jalalabad, Afghanistan (see chapter four).
- * In December 2001, the al-Qaida associated Richard Colvin Reid tried to blow up a transatlantic flight from Paris to Miami with plastic explosives concealed in his shoes. The attempted suicide operation was prevented because passengers and crew restrained him. Reid justified his actions ideologically with reference to Osama bin Laden, and U.S. support for the regimes in Egypt, Turkey, Syria, and Jordan. According to indictments, Reid trained in Afghanistan, and he apparently received support and took orders from al-Qaida's chief of external operations at that time Khalid Sheikh Mohammed (KSM).

2002

- * In April 2002, German police arrested a group of Jordanian-Palestinian terrorists belonging to the al-Qaida affiliated Jordanian jihadist organization *al-Tawhid wa'l Jihad*, which was headed by the late Abu Musab al-Zarqawi. The terrorist cell planned and prepared bomb attacks against Jewish targets in Germany, including a restaurant owned by a Jew. According to judicial documents, the terrorists wanted to employ homemade explosives, hand-grenades, and handguns.
- * In October 2002, Italian police arrested five North African militants in Milan suspected of plotting attacks against U.S. representations in The Hague and Brussels, among other targets. Authorities claimed that they belonged to the Salafist Group for Call and Combat (GSPC). The alleged cell was composed of several nationalities, and presumably headed by a Libyan. Reportedly, several of those arrested had attended training camps in Afghanistan, and, allegedly, they had ties to militants in Iran and Malaysia. The arrests came after wire-tapping of telephone conversations in which they talked about striking a subway with explosives.
- * In November 2002, the al-Qaida associated extremist preacher Abu Qatada told British interrogators that al-Qaida was planning to attack London's Heathrow Airport. According to U.S. authorities, Al-Qaida lieutenants in U.S. custody spoke similarly of plans to hit European airports. The Pakistani President Pervez Musharraf's memoirs detail plans involving the hijacking of aircraft en route to London from Eastern Europe and crashing them into Heathrow and other sites in the British capital in early 2003. A British Muslim convert, Andrew Rowe, who was convicted to 15 years in prison for terrorism-related offences in 2005, has been linked to the alleged attack plans against Heathrow.

- * In December 2002, French police arrested a group of Algerians in the Paris suburbs. Supposedly, they had ties to al-Qaida and armed Algerian groups, and they were convicted for planning and preparing an attack against the Russian embassy in Paris using explosives, perhaps in combination with chemical or biological agents. Investigators dubbed the cell the “Chechen Network” because operatives had received training in the Caucasus and spent time amongst separatists in Chechnya (see chapter four).

2003

- * In February 2003, *The Guardian* reported that British authorities had received “high quality intelligence” that extremists with links to al-Qaida attempted to smuggle portable SA-7 anti-aircraft missiles into Britain, intending to fire them at airliners taking off from Heathrow Airport. This information prompted immediate security measures to be taken at Heathrow.
- * In January 2003, the international press reported that five Moroccans had been arrested in a building in the Northern Italian city of Rovigo. Italian police found 2.2 pounds of C4 explosives (the same explosive that was used in the Bali bombings in 2002), maps with NATO bases in Northern Italy encircled, and maps of central London. Press reports of the event referred to no specific militant group, but one of the suspects was known as a leading figure among Islamist extremists in Rovigo.
- * In January 2003, Italian police detained 28 Pakistanis in a raid in Naples. According to the international press, police found a substantial amount of explosives, Islamic religious texts, photographs of “jihad martyrs”, false documents, maps of Naples with NATO installations identified, more than one hundred cell phones, and addresses of contacts around the world. Amongst the suspects’ belongings, investigators found a photograph of Britain’s top military officer, Defence Chief of Staff Admiral Sir Michael Boyce, with his face encircled. Despite this seemingly well-founded and alarming evidence, an Italian court released all 28 because, according to the judge, “It’s not reasonable to hypothesize that a terrorist in possession of deadly explosives or about to devise an attack on the American Consulate or on the British Chief of Staff would decide to calmly stay in the house where the explosives were kept, serenely expecting a likely return”. Reportedly, in addition, Italian authorities came under substantial political pressure from “Pakistani officials” in relation to the arrests.
- * In December 2003, British police arrested the 24-year-old British-Malawi Sajid Badat for having intended to launch a shoe-bomb suicide mission on a transatlantic flight in 2001. Police found explosives and a detonator in Badat’s house, similar to the device used by the convicted shoe-bomber Richard Reid. Badat was recruited and radicalized by al-Qaida associates in Britain and Pakistan. He is believed to have been trained in Pakistan and/or Afghanistan together with Reid. Allegedly, both men met al-Qaida’s then Chief of Special Operations, Mohammed Atef. It is also alleged that they received directives from al-Qaida through a middleman or “handler”, the Tunisian Nizar Trabelsi (serving a jail sentence in Belgium for planning a terrorist attack against a U.S. airbase). Badat had second thoughts about becoming a terrorist and notified Trabelsi that he would back out. During his trial, Badat pleaded guilty as charged and was convicted to 13 years in jail for his intentions in 2005.

2004

- * In February 2004, Italian police arrested Tunisian and Moroccan militants suspected of planning attacks against the subway systems in Milan and a church in the city of Cremona. According to Italian press reports citing police sources and referring to testimonies, the militants had planned attacks on the subway using the explosive C4 favored by al-Qaida operatives. Citing police sources, press articles claimed that the conspirators had estimated that the subway attack would kill approximately 250 civilians, and would have been followed up by an attack on the church in Cremona. The motive for the attack was, according to press reports, Berlusconi’s support for the “War on Terrorism”.

- * In February 2004, British police arrested a group of British-Pakistanis aged between 17 and 32, suspected of planning attacks in London with fertilizer-bombs. The suspects had gathered 500 kilograms of ammonium nitrate (commonly used by terrorists to build bombs). An accomplice living in Canada was, according to prosecutors, responsible for building detonators. Suspects allegedly trained and tested bombs in Malakand, Pakistan, and they are suspected of being connected to and having received support from Kashmiri militants, individuals belonging to al-Qaida and U.K.-based radicals (see chapter six).
- * On March 11, 2004, a network composed mainly of North Africans with alleged links to al-Qaida and an organization named Moroccan Islamic Combatant Group (MICG) launched simultaneous bomb attacks against commuter trains in Madrid, killing 191 civilians and injuring more than 1600. The operation was strategically timed to coincide with Spain's general elections. The terrorists wanted to influence the outcome of the elections in a way that led to the pull-out of Spanish troops from Iraq (see chapter five).
- * In August 2004, British police arrested a group of British-Pakistanis in London, Luton, Hertfordshire, and Lancashire. The arrests came after interrogations of a captured 25-year-old al-Qaida operative and computer expert Muhammad Naeem Noor Khan in Pakistan. Files from Noor Khan's computer indicated that a U.K.-based terror cell had planned to launch terrorist attacks against targets in the Britain and the U.S.. In November 2007, U.K. courts convicted the leader of the cell, a Hindu convert to Islam named Dhiren Barot, to life in prison for plotting explosions and murder. In June 2007 courts convicted the seven other members of the cell (all of whom were of Pakistani origin) to long prison sentences (between 15 and 26 years).
- * In October and November 2004, Spanish press reported that police had intercepted a terrorist cell consisting of North African militants (Algerians and Moroccans) that planned and prepared an attack against Madrid's Supreme Court. According to press reports citing police sources, arrests came after intelligence agencies monitored conversations between the suspects indicating that they planned attacks with explosives. According to Spanish press quoting Judge Baltasar Garzon, the initiator of the terrorist plot had made arrangements to acquire 1000 kilograms of the explosive Goma 2 Eco (similar to that used by perpetrators of the 11 March bombings in Madrid). 500 kilograms were presumably destined for a truck-bombing. The aim of the attack was supposedly to punish Spanish authorities for, and destroy public documents relating to, investigations of militant networks in Spain in the wake of 11 September.
- * In November 2004, Dutch police arrested a group of al-Qaida-inspired jihadists, codenamed the Hofstad group by the intelligence services, in connection with the murder of the filmmaker Theo Van Gogh. Most were young Dutch citizens of Moroccan origins. They allegedly planned and made preparations for multiple bomb attacks and assassinations of politicians and media figures in the Netherlands, and possibly abroad. Members and affiliates of Van Gogh's killer have been arrested for terrorism-related activities both before and after the killing (see chapter five).

2005

- * In July 2005, Dutch police arrested a 17-year-old of Dutch-British nationality in possession of homemade explosives. Reportedly, the youngster was radicalized when he was 14, and was very active on the Internet. He was suspected of being associated with the Hofstad group, headed by the killer of Theo Van Gogh. The suspect administered extremist MSN groups and posted texts by al-Qaida and Van Gogh's killer, as well as threats against Dutch politicians.
- * On 7 July 2005, a terrorist cell composed of three British nationals of Pakistani origin and one of Jamaican origin, launched terrorist attacks against the Tube and a bus in central London. The terrorists

killed 52 people and injured hundreds. U.K. authorities believe the terrorists had trained with Pakistani/Kashmiri militant groups and/or al-Qaida, and documentation exists that they were in contact with other U.K.-based militants planning terrorist attacks (see chapter six).

- * On 21 July 2005, a group of East African members of Supporters of Sharia launched a copycat terrorist attack against the Tube and a bus in central London causing commotion and fear, but failing to kill anyone. Reportedly, there was no connection between this group and the 7 July group, but they tried to use similar kinds of explosives, and they too appeared to be inspired by al-Qaida and likeminded groups (see chapter six).
- * In September 2005, French police arrested 9 alleged members of the Algerian GSPC suspected of planning terrorist attacks against the French intelligence (DST) headquarters, the Paris Metro, and Orly Airport. Citing a source "close to the investigation", *Agence-France-Presse* reported that the plans had been revealed during the interrogation of an affiliate of the group by Algerian authorities, and that one of the arrestees in France had confirmed attack plans during interrogations by French authorities. The suspects' attorneys denied this.
- * In October 2005, Danish police arrested a group of young Muslims suspected of planning and preparing suicide attacks against Western targets in an unspecified European country. The cell involved Danes and one Swede. The radicals were of different origins including Palestine, Morocco, Serbia-Montenegro, Turkey, and Bosnia. On 19 October, Bosnian police arrested two members of the group, a Danish-Turk and Swedish-Bosnian, in possession of 20 kilograms of explosives, weapons, a suicide belt (belt designed to carry explosives in suicide operations) and a so-called martyrdom video. Reportedly, the suspects communicated with each other and other militant Islamists internationally on the Internet, and were in contact with radicals in Denmark and Bosnia (see chapter seven).

2006

- * In July 2006, two Lebanese students studying in Germany planted two suitcase bombs on board two commuter trains between Dortmund and Koblenz. Reportedly, the terrorists constructed the bomb devices following online instructions. The bombs failed to explode because the devices were poorly constructed. The students were presumably associated with al-Qaida's Iraq branch and tried to flee to Lebanon after the failed attacks. The bombers appear to have maintained contacts with, and might have received backing and support from, jihadists in Germany, Lebanon, and Scandinavia (see chapter seven).
- * In August 2006, British police arrested 24 young Muslims suspected of planning and preparing suicide-bombings on transatlantic airliners taking off from Heathrow Airport. Most of them were of Pakistani descent. According to the British authorities, the suspects planned to smuggle explosives on board the airliners inside sports drinks bottles. Investigations revealed substantial evidence, such as bomb-making materials, martyrdom videos, and militant propaganda. The plotters were linked to Kashmiri militants, U.K.-based radicals, and probably al-Qaida (see chapter six).
- * In September 2006, Danish police arrested nine individuals (five Palestinians, one Kurd, two Iraqis, and one Dane, aged between 17 and 35) in the city of Vollsmose. Three of them were convicted for planning attacks against Danish political institutions and *Jyllands-Posten* newspaper, which published the Mohammed caricatures in 2005. The militants had gathered ammonium nitrate and produced a small amount of the explosive TATP and press reports speculated about links to radical networks in Germany, France, and the U.K. (see chapter seven).

2007

- * In January 2007, nine militant Islamists were arrested in the U.K., suspected of planning to abduct and kill a Muslim soldier in the British Armed Forces who had served in Iraq (two of them were released without charges the day after the arrests). All of the suspects were Britons of Pakistani origin. A key figure belonging to U.K.'s jihadist networks was supposedly involved in the plans. Reportedly, the suspects planned to videotape the killing and to distribute the tape on the Internet via al-Qaida contacts in Pakistan.
- * In June 2007, a jihadist terrorist cell attempted to bomb a nightclub in Haymarket, central London, and another in Cockspur Street. The attacks were planned and prepared as remote control car-bomb attacks (to be set off by using cell phone detonators). The bombs in London failed to explode, and the police began an intensive hunt for the perpetrators. The day after the failed attacks in London, the terrorists attempted a suicide car-bombing against an airport terminal in Glasgow. The car caught fire, but did not explode. One of the terrorists was gravely wounded during the attacks, and later died. Another operative was arrested on the spot (see chapter seven).
- * In September 2007, Danish police intercepted an al-Qaida-linked terror cell planning and preparing bomb attacks. The suspects had begun mixing "precursor chemicals for bombs", but no information about potential targets was specified in the initial press coverage. Eight people were arrested and two were charged. Most were Danish citizens of different ethnic backgrounds. According to U.S. officials, U.S. intelligence agencies helped the Danish authorities to locate the suspects through electronic surveillance of electronic communications between the suspects and their contacts in Pakistan. One of the suspects reportedly received paramilitary training in Pakistan (see chapter seven).
- * In September 2007, German police and intelligence agencies discovered plans by German converts and Turks to execute car-bomb attacks against U.S. interests and citizens in Germany. Frankfurt International Airport, the U.S. Ramstein Airbase, and restaurants and discos frequented by Americans were possible targets. The terrorists belonged to an Uzbek militant organization dubbed the Islamic Jihad Union. They communicated with members of this organization through coded emails, and the Union claimed responsibility for the operation. The suspects had gathered explosives materials equivalent to more than 500 kilograms of TNT as well as military detonators to be used in the attacks. They also conducted reconnaissance of potential targets. The terrorists allegedly received explosives and weapons training in Waziristan, Pakistan during 2006 (see chapter seven).

2008

- * In January 2008, Spanish authorities arrested 12 Pakistanis and two Indians suspected of planning suicide bomb attacks on the transport system in Barcelona, in connection with a visit to several European countries by Pakistan's president Pervez Musharraf. Prosecutors believed attacks in Spain were to coincide with attacks in Germany, France, Portugal and the U.K. (all contributors to ISAF in Afghanistan). Spanish police raided several sites and confiscated computers and bomb-making materials, in addition to ideological texts and propaganda. The Spanish Interior Minister said the arrestees composed a group with a "significant level of organization which seems to have taken a step beyond ideological radicalization". The terrorist suspects were believed to be under the influence of the Pakistani Taliban (*Tehrik-i-Taliban Pakistan*, TTP), an alliance of Taliban and al-Qaida-linked Pakistani militants under the leadership of Baitullah Meshud. Alleged leaders of the cell were identified as Mahroof Ahmed M. and Mohammad Ayud Elahi B.
- * In April 2008 U.K. police arrested the 19-year-old convert Andrew Ibrahim in Bristol. Raiding his apartment police confiscated homemade explosives (HTMD), and equipment for the manufacturing of detonators. The son of an English mother and an Egyptian Coptic Christian father, Ibrahim was described as a shy boy with a strong interest in music. He used to dye his hair, had several piercings,

and was known to pursue a drug habit. During 2005-2006, he converted to Islam and became a salafist. The conversion coincided approximately with his parents' divorce, after which he dropped out of school, lived for a while in a hostel for homeless people, began to attend mosques, and accessed sermons by radical preachers on the Internet.

- * In May 2008, the 22-year-old convert Nicky Reilly attempted to detonate three bombs in a restaurant in Exeter. One of the devices exploded while Reilly was preparing it inside the restaurant's toilet. Suffering from Asperger's Syndrome and obsessive compulsive disorder, Reilly attempted to overdose at 16 after feeling rejected by his father. Reilly converted during 2002-2003 after his girlfriend ended their relationship and following another attempt to commit suicide. He befriended local Kurdish immigrants and learned the Kurdish language. A Kurdish woman he communicated with on the Internet reportedly encouraged him to carry out the bombing. He was also influenced by Pakistani radicals and ideological material via the Internet.

2009

- * In April 2009 U.K. authorities expressed concerns about possible al-Qaida-style mass casualty attacks planned for the Easter holidays. Gordon Brown was quoted describing the suspected plot as "very big". Police arrested 12 suspects in a series of raids across Northern England. The chief constable of Greater Manchester police announced that 11 of those arrested were Pakistani nationals, and 10 of them were allegedly holding student visas. U.K. authorities believed the suspects had planned to mount suicide-bomb attacks against soft targets including shopping centers, a train station and a nightclub in Manchester. It later became known that the plotters were linked to a Norway-based cell suspected of planning attacks against the Chinese embassy in Oslo or *Jyllands-Posten* newspaper in Copenhagen, as well as to the Afghan Najibullah Zazi plotting to bomb the New York Subway in September 2009.
- * In October 2009 U.S. authorities arrested two men suspected of plotting terrorist attacks against the Danish newspaper *Jyllands-Posten*. One of them, Tahawwur Hussain Rana (48), is of Pakistani origin and the other, David Coleman Headley (49) is an American citizen that has lived in Pakistan. The relatively high age of the alleged militants sets them apart from other jihadist terrorist plotters in Europe. Both men had graduated from a Pakistani military academy, and were believed to maintain ties with and receive instructions from a Pakistani militant known as Ilyas al-Kashmiri. Kashmiri apparently had ties to al-Qaida and headed the Pakistani-based *Harkat-ul-Jihad al-Islami* (HUJI) as well as the so-called 313 Battalion. The battalion was presumably made up of jihadist fighters from multiple nationalities independent from, but linked to and cooperating with al-Qaida, the Taliban and several Pakistani militias, including the Haqqani Network.
- * In December 2009 a Nigerian mechanical engineering student attempted to smuggle a homemade bomb onboard a U.S. flight from Amsterdam to Detroit. The Nigerian had studied in the U.K., and is believed to have connected with jihadists on travels to Yemen. He told interrogators that he acted on orders from and received support from al-Qaida's Saudi branch, al-Qaida on the Arabian Peninsula (AQAP), and its ideologue Anwar al-Awlaki.

2010

- * In January 2010 a Somali linked to the al-Qaida associated *al-Shabaab* movement armed with a knife and an axe broke into the home of one of the cartoonists behind the 2005 Mohammed caricatures, Kurt Westergaard, and threatened to kill him. The cartoonist was forced to enter his panic room, after which Danish police rendered the assassin harmless by shooting him in his knee and shoulder.

- * In May 2010 the female Pakistani student Roshonara Choudry stabbed the British MP Stephen Timms. She had dropped out of English and communications studies at Kings College and was inspired by the Yemen-based al-Qaida-linked jihadist ideologue Anwar al-Awlaki via lectures downloaded from the Internet. In a police interview she said she wanted to become a martyr and that she was fulfilling an obligation and standing up for Muslims suffering in Iraq. Choudry apparently radicalized and prepared on her own, and at the time of writing investigations had not tied her to any specific jihadist organizations.
- * In July 2010 the Norwegian police security service (PST) arrested a 39-year-old Uighur and a 31-year-old Uzbek suspected of having ties to al-Qaida and planning terrorist attacks in Norway or abroad. In a simultaneous operation German BKA arrested a 37-year-old Norway-based Iraqi Kurd linked to the plotters while he was on vacation in Germany. The plotters had gathered a quantity of peroxide-based explosives, and appear to have been plotting attacks either against the Chinese embassy in Oslo or the Danish newspaper *Jyllands-Posten*. It is alleged that the plotters were connected to al-Qaida's former Chief of External Operations Saleh al-Somali and active terrorist networks in the U.K. and the U.S., most prominently the Afghan Najibullah Zazi who attempted to bomb the New York subway on orders from al-Qaida during 2009 (see chapters seven and eight).
- * In September 2010 a Chechen living in Belgium, Lors Doukaev (24) set off an explosion inside a Copenhagen hotel injuring only himself. Police believed that he was preparing a letter bomb with the strength of a hand grenade to be sent to the Danish Newspaper *Jyllands-Posten*. The Chechen had tickets for a bus en route Belgium 2 hours after the explosion.
- * In September 2010 U.K. press reported that European security services had disrupted advanced (but not imminent) plans to launch terrorist attacks in Britain, France and Germany, by a Pakistan-based, al-Qaida and Taliban-linked terrorist network. Allegedly, the plans involved paramilitary modus operandi inspired by the 2008 Mumbai attacks. News commentators speculated that the discovery of the plot led directly to an increase in drone attacks in Pakistan aimed specifically at people involved in the plot. According to security officials, a "senior al-Qaida leader" going by the name of Younis al-Mauretani was a central organizer of the plot. He was in contact with Hamburg-based jihadists who had been going to Pakistan for training. A member of the 11 September Hamburg cell, still at large, Said Bahaji, reportedly also met with people involved in the plans.
- * In late October 2010 U.K. security forces discovered a bomb device made of 300 grams of the explosive pentaerythritol tetranitrate (PETN) hidden inside printer cartridges on a cargo plane in Derby. The package was addressed to a Chicago synagogue and it is believed it was timed to go off mid-air over the Eastern U.S. Intelligence services received a tip-off about the plan from sources in Saudi Arabia, and it is believed that the Yemen-based al-Qaida in the Arabian Peninsula (AQAP) was behind the plot. An AQAP leader going by the name of Ibrahim al-Asiri was referred to as a possible organizer. In the English-language al-Qaida magazine *Inspire*, AQAP claimed that the sending of cargo bombs marked a new strategy of low-cost attacks aimed to disrupt air-cargo systems, spread fear and inflict economic losses on the U.S. by pressuring the enemy to spend on security.
- * In December 2010 a suicide bomber blew himself up in central Stockholm, wounding two passersby. The suspect, a 28-year-old Iraqi, had prepared a written martyrdom testament and one audio-recording sent to the news agency TT, in which he stated "thanks to Lars Vilks and his paintings of Prophet Mohammed and your soldiers in Afghanistan and your silence before all of this, your children, daughters and brothers are going to die just like our brothers, sisters and children die". The bomber carried some explosives on him, and had placed others in a car. The explosions occurred near a busy shopping street during Christmas preparations and were potentially very lethal. Fortunately the bombs seem to have gone off prematurely and several failed to explode, something that may have

prevented mass casualties. The suicide bomber immigrated to Sweden with his family when he was ten. He later studied in the U.K. where he is believed to have become radicalized and traveled in the Middle East during the time leading up to the attack. He was married with children and in the recorded martyrdom message apologized to the family for deceiving them about travelling to the Middle East to earn money, explaining, "I went there for jihad". In the same message he also called upon other Holy Warriors in Sweden and Europe to join the struggle. Iraqi security sources later claimed that the suicide bomber had gone through a three-month training course apparently organized by the Islamic State of Iraq (al-Qaida in Iraq). Investigations revealed links to a possible accomplice in Scotland.

- * In December 2010 British security services arrested 12 men aged between 17 and 28 suspected of planning terrorist attacks against "public places and shopping areas in the West Midlands." Possible targets also included Whitehall and the Houses of Parliament. Arrests were made in Stoke, Birmingham, Cardiff and East London. The suspects were all Britons of Bangladeshi origin.
- * In December 2010 five men were arrested in Sweden and Denmark suspected of preparing a "Mumbai style" terrorist attack (reference to the 2008 guerilla-style attacks against a hotel and public spaces in Mumbai by Pakistani militants) against the offices of the Copenhagen newspaper *Jyllands-Posten*. The Danish Police Security Service (PET) believed the suspects planned to storm the localities of the newspaper and kill as many as possible. During arrests police seized a machine gun and plastic strips suitable to be used as handcuffs. Three of the suspects were Swedish nationals, one was a Tunisian citizen and the last was an Iraqi asylum seeker living in Denmark.

Appendiks 2: TERRA-prosjektets bibliografi, 1999-2011

Terrorisme generelt

Bøker

Lia, Brynjar. *Globalisation and the Future of Terrorism: Patterns and Predictions*. London: Routledge, 2005/2006.

Artikler, rapporter, kapitler og foredrag

Hegghammer, Thomas. "The Rise of the Macro-Nationalists", *New York Times (Sunday Review)*, 31 July 2011.

Lia, Brynjar. "Insight and hypotheses on causes of terrorism identified on the basis of a survey of the literature on terrorism" Appendix 4 in Alex P. Schmid (ed.) *Handbook of Terrorism Research*, (London: Routledge, 2011).

Lia, Brynjar. "The Terrorism Threat to Energy Supply Chains". Presentation at the final conference of the COUNTERACT-project in Brussels, 3 March 2009.

Tønnessen, Truls Hallberg. "'We have some planes..'. Luftfarten som terrormål". *FFI Report 2008/00157*.

Stenersen, Anne. "Chem-bio cyber-class - Assessing jihadist chemical and biological manuals", *Jane's Intelligence Review*, September 2007.

Tønnessen, Truls Hallberg. "Maritim terrorisme - Nye trender". *FFI Report 2007/00015*.

Hegghammer, Thomas. "Terrorisme og ny kommunikasjonsteknologi". Bakgrunnsdokument til Det danske folketingets rettsutvalg, presentert 10. mai 2006 i en åpen høring i Danmark.

Lia, Brynjar and Petter Nesser. "Terror mot jarnvegar: Eit oversyn over typiske terroraksjonar mot togpassasjertransport". *FFI Report 2005/01451*.

Lia, Brynjar and Åshild Kjøl. "Energy Supply as Terrorist Targets? Patterns of 'Petroleum Terrorism' 1968-1999". Published in Daniel Heradstveit & Helge Hveem (eds.) *Oil in the Gulf: Obstacles to Democracy and Development*. (Aldershot, Hampshire: Ashgate, 2004), pp.100-124.

Kjøl, Åshild. "Motiver for terroranslag mot norsk oljevirkosomhet". *FFI Report 2004/01682*.

Lia, Brynjar and Katja Skjøberg. "Causes of terrorism: An Expanded and Updated Review of the Literature". *FFI Report 2004/04307*.

Lia, Brynjar and Katja Skjøberg. "Warum es zu Terrorismus kommt: Ein Überblick über Theorien und Hypothesen zu den Ursachen des Terrorismus". *Journal für Konflikt- und Gewaltforschung* Vol. 6, No.1 (2004).

Lia, Brynjar. "Nye aksjonsformar i internasjonal terrorisme: Konsekvensar for norsk samfunnstryggleik" Notat skrive på oppdrag frå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, 2004.

Kjøk, Åshild, Thomas hegghammer, Annika Hansen and Jørgen Kjetil Knutsen. "Restoring Peace or Provoking Terrorism? Exploring the Links Between Multilateral Military Interventions and International Terrorism". *FFI Report 2003/01547*.

Aaser, Josefine Ingela. "Tackling terrorism together : potential benefits of civil-military cooperation in post-conflict territories - the Kosovo case". *FFI Report 2003/00329*.

Lia, Brynjar. "Elektrisitetsforsyninga som terror- og sabotasjemål". Notat skrive på oppdrag frå Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, 2003.

Lia, Brynjar. "Terror mot transport: En revurdering av terrortrusselen mot transportrelaterte mål i lys av 11 september". *FFI Report 2003/00731*.

Lia, Brynjar and Petter Nesser. "Terror mot drikkevann: En oversikt over terrorgruppers interesse for å ramme offentlig vannforsyning". *FFI Report 2003/01919*.

Lia, Brynjar, Thomas Hegghammer, Rolf-Inge Vogt Andresen, Åshild Kjøk og Laila Bokhari. Atommateriale, gass og mikrober som terrorvåpen? En undersøkelse av terrorgruppers interesse for og bruk av ikke-konvensjonelle våpen. *FFI Report 2003/02930*

Kjøk, Åshild and Brynjar Lia. "Terrorism and oil - an explosive mixture? A survey of terrorist and rebel attacks on petroleum infrastructure 1968-1999". *FFI Report 2001/04031*.

Lia, Brynjar. "Militære installasjonar som terrormål i fredstid? Ein gjennomgang av faktiske terroranslag mot militære installasjonar på 1990-talet". *FFI Report 2001/03419*.

Andresen, Rolf-Inge Vogt. "Terrorism and organised crime in post-Soviet Russia", *FFI Report 2001/03417*.

Lia, Brynjar. "Er sivil infrastruktur sannsynlege mål for terrorgrupper i fredstid? Nokre førebelse konklusjonar om terrorisme som tryggingpolitisk utfordring i Norge". *FFI Report 2000/01703*.

Lia, Brynjar and Åshild Kjøk. "Why terrorism occurs - a survey of theories and hypotheses on the causes of terrorism". *FFI Report 2000/02769*.

Hansen, Annika S. "Muscular Peacekeeping and Terrorism: The Example of Kosovo", presentation at "Terrorism - Past, Present and Future", an FFI-seminar at Oslo Military Society in September 2000.

Islamistisk terrorisme

Bøker

Hegghammer, Thomas. *The Meccan Rebellion: The Story of Juhayman al-Utaybi Revisited*. Bristol: Amal Press, 2011.

Hegghammer, Thomas. *Jihad in Saudi Arabia: Violence and Pan-Islamism since 1979*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.

Stenersen, Anne. *Al-Qaida's Quest for Weapons of Mass Destruction: The history behind the hype*. Saarbrücken: VDM Verlag, 2009.

Lia, Brynjar. *Architect of Global Jihad: The Life of Al Qaeda Strategist Abu Mus'ab Al-Suri*. London and New York: Hurst & Columbia University Press, 2008.

Kepel, Gilles, Jean-Pierre Milelli, Thomas Hegghammer, Stephane Lacroix, and Omar Saghi. *Al-Qaida dans le texte*. Paris: Presses Universitaires de France, 2005.

— — —. *Al Qaeda in its Own Words*. Cambridge: Harvard University Press, 2008.

Lia, Brynjar. *The Society of the Muslim Brothers in Egypt 1928-1942: The Rise of an Islamic Mass Movement*. Reading: Ithaca Press, 1998.

Artikler, rapporter, kapitler og foredrag

Lia, Brynjar. "Osama bin Laden: mannen bak al-Qaida", *Samtiden*, 3/2011, pp.247-251.

Hegghammer, Thomas. "The Rise of the Macro-Nationalists", *New York Times* (Sunday Review), 31 July 2011.

Lia, Brynjar. "Al Qaeda Without Bin Laden", *Foreign Affairs.com*, 11 May 2011. Also republished in Gideon Rose and Jonathan Tepperman (eds.) *The U.S. vs. al Qaeda: A History of the War on Terror* (NY: Council of Foreign Affairs, August 2011), pp.247-251; and on CNN's *Global Square Blog*.

Stenersen, Anne og Petter Nesser. "Arven etter Osama", *VG*, 7. mai 2011.

Lia, Brynjar. "Hvor står al-Qaida i dag?", *Forsvarets forum*, april 2011.

Tønnessen, Truls Hallberg. "Folket utfordrer al-Qaida," *Forsvarets forum*, mars 2011.

Hegghammer, Thomas. "Sikkerhetspolitiske implikasjoner av opprørene i Midtøsten", *DNAK Kortinfo* 1 (mai 2011).

Tønnessen, Truls Hallberg. "The Islamic Emirate of Fallujah". Paper presented at the Annual International Studies Association Convention in Montreal, 16-19 March 2011.

Lia, Brynjar. "Jihadi Insurgents and the Perils of Territorialisation". Paper presented at the Annual International Studies Association Convention in Montreal, 16-19 March 2011.

Nesser, Petter. "Ideologies of Jihad in Europe". *Terrorism and Political Violence*, 23, 2, (April 2011): 173–200.

Stenersen, Anne. "Al Qaeda's Foot Soldiers: A Study of the Biographies of Foreign Fighters Killed in Afghanistan and Pakistan Between 2002 and 2006", *Studies in Conflict and Terrorism*, 34 (3) (March 2011), pp. 171 - 198.

Hegghammer, Thomas. "The Rise of Muslim Foreign Fighters: Islam and the Globalization of Jihad", *International Security*, 35, 3 (2011).

Hegghammer, Thomas. "Testimony to the Special Senate Committee on Anti-Terrorism," Canadian Senate, 6 December 2010.

Stenersen, Anne. "Nye trender i al-Qaidas bruk av media", foredrag om al-Qaidas mediestrategi på et seminar i regi av Konsortium for forskning om terrorisme og internasjonal kriminalitet på NUPI mandag 10. februar 2010.

Nesser, Petter. "Chronology of Jihadism in Western Europe Update 2008-2010", Working Paper, 20 December 2010.

Stenersen, Anne. "Arab and non-Arab Jihadis", Assaf Moghadam and Brian Fishman (eds.) *Self-Inflicted Wounds Debates and Divisions within al-Qa'ida and its Periphery* (West Point, NY : Combating Terrorism Center, 2010), pp. 131-154.

Lia, Brynjar. "Jihadi Strategists and Doctrinarians", pp.100-131 in Assaf Moghadam and Brian Fishman (eds.) *Self-Inflicted Wounds Debates and Divisions within al-Qa'ida and its Periphery* (West Point, NY : Combating Terrorism Center, 2010).

Hegghammer, Thomas. "The case for chasing al-Awlaki", *ForeignPolicy.com*, 24 November 2010.

Lia, Brynjar, Thomas Hegghammer and Anne Stenersen. "Hvor er militant Islam på vei?", Presentation for the Royal Norwegian Ministry of Foreign Affairs (in Norwegian), 13 October 2010.

Stenersen, Anne. "Staying neutral - Al-Qaeda on the AfPak frontier", Working paper, 8 September 2010.

Nesser, Petter and Brynjar Lia. "Lessons Learned from the July 2010 Norwegian Terrorist Plot", *CTC Sentinel*, Volume.3, Issue.8, (August 2010), pp-13-17.

Finsnes, Cecilie. "What is audio-visual jihadi propaganda? An overview of the content of FFI's jihadi video database". *FFI Report No.2010/00960*.

Hegghammer, Thomas. "Why Does Al-Qaeda Have a Problem With Norway?", *TheAtlantic.com*, 13 July 2010.

Tønnessen, Truls Hallberg. "Motstand og politikk i Irak", *Babylon: Tidsskrift om Midtøsten og Nord-Afrika*, Vol.8, Nr.1, 2010, pp. 20-31.

Stenersen, Anne. "The Taliban insurgency in Afghanistan: Organization, leadership and worldview", *FFI Report No.2010/00359*.

Stenersen, Anne. "Al-Qaeda's Allies: Explaining the Relationship Between Al-Qaeda and Various Factions of the Taliban After 2001", Counterterrorism Strategy Initiative Policy Paper, New America Foundation, April 2010.

Stenersen, Anne. "Hvor går al-Qaida?", *Hvor hender det?* (HHD), No.20, 12. April 2010

Hegghammer, Thomas. "Lady Gaga vs. the Occupation", *ForeignPolicy.com*, 31 March 2010

Hegghammer, Thomas. "Yemeni Threat in Saudi Arabia", *ForeignPolicy.com*, 26 March 2010.

Hegghammer, Thomas. "There is nothing soft about Saudi counterterrorism", *ForeignPolicy.com*, 11 March 2010.

Hegghammer, Thomas. "The Failure of Jihad in Saudi Arabia", *Occasional Paper Series*, West Point, NY: Combating Terrorism Center, 25 February 2010.

Tønnessen, Truls Hallberg. "Trusselen fra al-Qaida i Jemen i lys av juledagsplottet", presentasjonen på et aktualitetsseminar om Yemen og al-Qaida i regi av Konsortium for forskning om terrorisme og internasjonal kriminalitet på NUPI mandag 25.januar 2010.

- Hegghammer, Thomas. "Family Values", book review of Najwa bin Laden et al., *Growing up Bin Laden*, in *The National*, 7 January 2010.
- Hegghammer, Thomas. "Jihad, Yes, But Not Revolution: Explaining the Extraversion of Islamist Violence in Saudi Arabia", *British Journal of Middle Eastern Studies* 36, 3, pp. 395-416
- Hegghammer, Thomas. "Jihadi Salafis or Revolutionaries: On Religion and Politics in the Study of Islamist Militancy", in R Meijer (ed), *Global Salafism: Islam's New Religious Movement*, (London/New York: Hurst/Columbia University Press, 2009), pp. 244-266.
- Lia, Brynjar. "Destructive Doctrinarians': Abu Musab al-Suri's Critique of the Salafis in the Jihadi Current" in R Meijer (ed), *Global Salafism: Islam's New Religious Movement*, (London/New York: Hurst/Columbia University Press, 2009), pp. 281-300.
- Hegghammer, Thomas. "The Ideological Hybridization of Jihadi Groups", *Current Trends in Islamist Ideology* 9 (November 2009).
- Hegghammer, Thomas. "The Big Impact of Small Footprints", *ForeignPolicy.com*, 11 November 2009.
- Stenersen, Anne. "Al-Qaidas fotsoldater i Afghanistan". *Norsk Militært Tidsskrift*, nr. 4/2009.
- Wiig, Audun Kolstad. "Islamist opposition in the Islamic Republic: Jundullah and the spread of extremist Deobandism in Iran" *FFI Report No.2009/01265*.
- Stenersen, Anne. "Are the Afghan Taliban Involved in International Terrorism?", *CTC Sentinel*, 2, 9 (September 2009).
- Lia, Brynjar and Thomas Hegghammer "Truer verden med terrorangrep". in *Dagsavisen*, 15 august 2009, s-38-39.
- Hegghammer, Thomas. Book review of Laurent Murawiec, *The Mind of Jihad*. Cambridge Univ. Press, 2008, published in *Times Higher Education*, 11 June 2009.
- Wigen, Einar. "Islamic Jihad Union: al-Qaida's Key to the Turkic World?". *FFI Report No.2009/00687*.
- Hegghammer, Thomas. "Irreparable Damage", Op-Ed in *Foreign Policy*, 5 May 2009.
- Stenersen, Anne. "Foreign fighters in Afghanistan and Pakistan after 9/11", paper presented at "Understanding Jihadism: Origins, Evolution, and Future Perspectives", a round-table seminar jointly organized by the Norwegian Defence Research Establishment (FFI), Sciences Po (France) and Combating Terrorism Center/West Point (USA) in Oslo on 19-21 March 2009.
- Tønnessen, Truls Hallberg. "The advent of the Sunni insurgency in Iraq". paper presented at "Understanding Jihadism: Origins, Evolution, and Future Perspectives", a round-table seminar jointly organized by the Norwegian Defence Research Establishment (FFI), Sciences Po (France) and Combating Terrorism Center/West Point (USA) in Oslo on 19-21 March 2009.
- Hegghammer, Thomas. "Why Robert Pape is right: jihadi ideological cleavages and patterns of suicide bombings", paper presented at "Understanding Jihadism: Origins, Evolution, and Future Perspectives", a round-table seminar jointly organized by the Norwegian Defence Research Establishment (FFI), Sciences Po (France) and Combating Terrorism Center/West Point (USA) in Oslo on 19-21 March 2009.

Rogan, Hanna. "Violent Patterns: A quantitative study of al-Qaida in the Islamic Maghrib", paper presented at "Understanding Jihadism: Origins, Evolution, and Future Perspectives", a round-table seminar jointly organized by the Norwegian Defence Research Establishment (FFI), Sciences Po (France) and Combating Terrorism Center/West Point (USA) in Oslo on 19-21 March 2009.

Nesser, Petter. "The search for a jihadi identity in Europe", paper presented at "Understanding Jihadism: Origins, Evolution, and Future Perspectives", a round-table seminar jointly organized by the Norwegian Defence Research Establishment (FFI), Sciences Po (France) and Combating Terrorism Center/West Point (USA) in Oslo on 19-21 March 2009.

Lia, Brynjar. "Explaining al-Qaida's Continued Appeal", paper presented at "Understanding Jihadism: Origins, Evolution, and Future Perspectives", a round-table seminar jointly organized by the Norwegian Defence Research Establishment (FFI), Sciences Po (France) and Combating Terrorism Center/West Point (USA) in Oslo on 19-21 March 2009.

Lia, Brynjar. "The Terrorism Threat to Energy Supply Chains". Presentation at the final conference of the COUNTERACT-project (Cluster Of User Networks in Transport and Energy Relating to Anti-terrorist Activities), funded by the European Commission in Brussels, 3 March 2009.

Stenersen, Anne. "Blood Brothers or a Marriage of Convenience? The Ideological Relationship between al-Qaida and the Taliban", paper presented at "Whither Al-Qaida? Assessing Its Ideological Evolution and Its Struggle to Stay Relevant in Local Insurgencies", a panel organized by FFI's Terrorism Research at The Annual International Studies Association Convention (ISA) in New York, 14-18 February 2009.

Nesser, Petter. "Ideological influences and patterns of Jihadism in Europe", paper presented at "Whither Al-Qaida? Assessing Its Ideological Evolution and Its Struggle to Stay Relevant in Local Insurgencies", a panel organized by FFI's Terrorism Research at The Annual International Studies Association Convention (ISA) in New York, 14-18 February 2009.

Tønnessen, Truls Hallberg. "Which Jihad in Iraq?", paper presented at "Whither Al-Qaida? Assessing Its Ideological Evolution and Its Struggle to Stay Relevant in Local Insurgencies", a panel organized by FFI's Terrorism Research at The Annual International Studies Association Convention (ISA) in New York, 14-18 February 2009.

Rogan, Hanna. "Al-Qaida in Islamic Maghreb: Ideological Dissent in the Algerian Jihad", paper presented at "Whither Al-Qaida? Assessing Its Ideological Evolution and Its Struggle to Stay Relevant in Local Insurgencies", a panel organized by FFI's Terrorism Research at The Annual International Studies Association Convention (ISA) in New York, 14-18 February 2009.

Lia, Brynjar. "Does al-Qaida Articulate a Consistent Strategy? A Study of al-Qaida Leadership Statements, 2001-2008", paper presented at "Whither Al-Qaida? Assessing Its Ideological Evolution and Its Struggle to Stay Relevant in Local Insurgencies", a panel organized by FFI's Terrorism Research at The Annual International Studies Association Convention (ISA) in New York, 14-18 February 2009.

Lia, Brynjar. "'Destructive Doctrinaires': Abu Mus'ab al-Suri's Critique of the Salafis in the Jihadi Current" in Roel Meijer (ed) *Global Salafism: Islam's New Religious Movement* (London: Hurst, 2009), pp. 249-268.

Hegghammer, Thomas. "The Struggle Within", review of the documentary film "Recycle", *The National*, 13 February 2009.

Hovdenak, Are. "Al-Qaida – a challenge for Hamas?", *FFI Report* No.2009/00092.

Hegghammer, Thomas. "Until the end of time". Book review of *L'Apocalypse dans l'Islam* by Jean-Pierre Filiu, *The National*, 16 February 2009.

Lia, Brynjar. "Global Jihadi Strategic Theory", presentation at the seminar "Irregular Warfare in Modern Times: Nasty, Brutish, But Not Short", United States Naval War College Conference Sponsored by The Center For Naval Warfare Studies & The John Brown Chair on Counter-Terrorism, September 15-16, 2009, McCarty Little Hall Auditorium.

Siddique, Qandeel. "What is Lashkar-e-Taiba?" Presentation at a seminar organized by Consortium for Research on International Terrorism and Organised Crime, hosted by NUPI on 10 December 2008.

Lia, Brynjar. "Doctrines for Jihadi Terrorist Training", *Terrorism and Political Violence*, 20, 4, (Oct 2008): 518–542.

Hegghammer, Thomas. "Jihadi studies: The obstacles to understanding radical Islam and the opportunities to know it better". *The Times Literary Supplement*, 2 April 2008.

Siddique, Qandeel. "Weapons of Mass Instruction? A preliminary exploration of the link between madrassas in Pakistan and militancy". *FFI Report* No.2008/02326.

Nesser, Petter. "Lessons Learned from the September 2007 German Terrorist Plot". *CTC Sentinel*, Volume.1, Issue.4, (March 2008).

Rogan, Hanna. "Al-Qaida au Maghreb Islamique: Les attentats aveugles divisent les troupes", *Alternatives Internationales*, Numéro 41 (Décembre 2008).

Rogan, Hanna. "Violent Trends in Algeria Since 9/11", *CTC Sentinel*, 1, 12, (Nov 2008).

Stenersen, Anne. "The Internet: A Virtual Training Camp?" *Terrorism and Political Violence*, Volume 20, Issue 2 (April 2008), pp.215 – 233.

Siddique, Qandeel. "The Red Mosque operation and its impact on the growth of the Pakistani Taliban", *FFI Report* No.2008/01915.

Hegghammer, Thomas. "Deconstructing the Myth about al-Qa`ida and Khobar", *CTC Sentinel*, Volume.1, Issue.3, (February 2008).

Tønnessen, Truls Hallberg. "Et islamistisk studentopprør?", *Babylon: Tidsskrift om Midtøsten og Nord-Afrika*, 6, 2, (2008): 20-29.

Bokhari, Laila. "Pakistan etter Musharraf - kampen mot terrorisme og utfordringene i stammeområdene", foredrag i Oslo Militære Samfund, 20. oktober 2008.

Nesser, Petter. "Chronology of Jihadism in Western Europe 1994-2007: Planned, Prepared, and Executed Terrorist Attacks", *Studies in Conflict & Terrorism*, 31, 10, (Oct 2008): 924-946.

Siddique, Qandeel. "Danish Embassy Bombing in Islamabad and Pakistan's Security Situation", lecture at a seminar organised by Consortium for Research on International Terrorism and Organised Crime, hosted by NUPI on 11 June 2008.

Nesser, Petter. "How Did Europe's Global Jihadis Obtain Training for their Militant Causes?" *Terrorism and Political Violence*, April 2008.

Stenersen, Anne. "Al-Qaidas rolle i Afghanistan", foredrag på seminar i regi av Den norske Atlanterhavskomiteé, tirsdag 11. mars 2008.

Hegghammer, Thomas. "Orthodoxy and Radicalism in Saudi Arabia", at CSIS Congressional Forum on Islam, March 3th, 2008 at Capitol Hill, Washington D.C. The event was organised by Center for Strategic and International Studies (CSIS)'s Middle East Program.

Bokhari, Laila- "Fra strategisk dybde til strategisk trussel: Utviklingen i Pakistan. Implikasjoner for Afghanistan", foredrag på seminar i regi av Den norske Atlanterhavskomiteé, tirsdag 11. mars 2008

Lia, Brynjar. "Doctrines for Jihadi Terrorist Training", *Terrorism and Political Violence*, 20, 4, (Oct 2008): 518–542.

Tønnessen, Truls Hallberg. "Training on a Battlefield: Iraq as a Training Ground for Global Jihadis", *Terrorism and Political Violence*, 20, 4, (Oct 2008): 543 – 562.

Hegghammer, Thomas. "Islamist violence and regime stability in Saudi Arabia", *International Affairs*, 84, 4 (2008): 701-715.

Hegghammer, Thomas. "Al-Qaidas rekruttskoler: Hva gjorde Afghanistan-veteranene så farlige?", *Norsk Militært Tidsskrift*, nr. 2/2008.

Rogan, Hanna. "Al-Qaida in the Islamic Maghreb Strikes Again", *Perspectives on Terrorism*, 2, 8 (May 2008): 23-28.

Tønnessen, Truls Hallberg. "Muhammad-karikaturene som motiv for terroranslag: En oppdatering", foredrag på et seminar organisert av Konsortiet for studiet av internasjonal terrorisme og organisert kriminalitet på NUPI 11 juni 2008.

Lia, Brynjar. "Al-Qaida's Appeal: Understanding its Unique Selling Points", *Perspectives on Terrorism*, 2, 8 (May 2008): 3-10.

Stenersen, Anne and Brynjar Lia. "Al-Qaida's online CBRN manuals: A real threat?", *FFI Report No.2007/02405*.

Stenersen, Anne. "Nuclear Terrorism: Hype, Hoax or Waiting to Happen? Nuclear ambitions and capabilities of terrorist organisations", in Kari M Osland and Magnus Eriksson (eds.) *Nuclear Weapons in the 21st Century. Old Players, New Game - New Players, Old Game*, (Oslo: NUPI, 2007): 924-946.

Lia, Brynjar. "Dissidents in al-Qaida: Abu Mus'ab al-Suri's Critique of bin Ladin and the Salafi-Jihadi Current", lecture at Princeton University, 219 Aaron Burr Hall, 4:30-6:00 PM, December 3th, 2007.

Lia, Brynjar. "Abu Mus'ab al-Suri's Critique of Hard Line Salafists in the Jihadist Current". *CTC Sentinel*, Volume 1, Issue 1, 18 December 2007.

Rogan, Hanna. "Al-Qaeda's online media strategies: From Abu Reuter to Irhabi 007", *FFI Report 2007/02729*.

Rogan, Hanna. "Dynamics of the Jihadi Online Media Campaign" ,paper presented at the conference "The Jihadist Phenomenon: A Social Sciences Perspective" in Menton, France, 26-28 October, 2007.

- Rogan, Hanna. "Abu Reuter and the E-Jihad: Virtual Battlefronts from Iraq to the Horn of Africa", *Georgetown Journal of International Affairs*, vol. 8, no. 2, (Summer/Fall 2007), pp. 89-96
- Tønnessen, Truls Hallberg. "Training in a battlefield: Iraq as a training ground for global jihadists", paper presented at the conference "The Jihadist Phenomenon: A Social Sciences Perspective" in Menton, France, 26-28 October, 2007.
- Stenersen, Anne. "Chem-bio cyber-class: Assessing jihadist chemical and biological manuals", *Jane's Intelligence Review*, September 2007.
- Hegghammer, Thomas. "Al-Qaida Focuses on Saudi Oil", *Oxford Analytica*, 11 September 2007.
- Hegghammer, Thomas and Stéphane Lacroix. "Rejectionist Islamism in Saudi Arabia: The Story of Juhayman al-Utaybi Revisited." *International Journal of Middle East Studies*, vol. 39, no. 1, 2007.
- Hegghammer, Thomas. "Political Violence in Saudi Arabia: The Rise and Fall of al-Qaida on the Arabian Peninsula", lecture at Princeton University, 2 March 2007.
- Lia, Brynjar. "Osama bin Ladens taler og skrifter: Eit etterord" i *Budskap til verden: Osama bin Ladens ytringer*. Redigert og presentert av Bruce Lawrence. (Oslo: L.S.P. Forlag, 2007), pp.507-523.
- Lia, Brynjar. "Jihadi Web Media Production: Characteristics, Trends, and Future Implications", paper presented at the conference "Monitoring, Research and Analysis of Jihadist Activities on the Internet – Ways to Deal With the Issue", hosted by the German Ministry of Interior in Berlin on 26 February 2007.
- Gade, Tine. "Fatah al-Islam in Lebanon: Between global and local jihad", *FFI Report 2007/02727*.
- Hegghammer, Thomas. "Osama bin Laden's true priorities". Op-ed article in *The Guardian*, 3 Dec 2007.
- Hegghammer, Thomas. "Combattants saoudiens en Irak". *Cultures & Conflits*, 64 (2007).
- Lia, Brynjar. "Al-Suri's Doctrines for Decentralised Jihadi Training - Part I". *Terrorism Monitor* (Jamestown Foundation), Volume 5, Issue 1 (January 18, 2007).
- Lia, Brynjar. "Al-Suri's Doctrines for Decentralised Jihadi Training - Part 2". *Terrorism Monitor* (Jamestown Foundation), Volume 5, Issue 2 (February 1, 2007).
- Hegghammer, Thomas. "Global Jihadism After the Iraq War". *The Middle East Journal*, vol. 60 no. 1 (2006), pp. 11-32 .
- Tønnessen, Truls Hallberg. "Internasjonal terrorisme i kjølvannet av Irak-konflikten", foredrag i Oslo Militære Samfund, 16. oktober 2006.
- Bokhari, Laila. "Waziristan - impact on the Taliban insurgency and the stability of Pakistan", *FFI Report 2006/02894*.
- Nesser, Petter. "Jihadism in Western Europe After the Invasion of Iraq: Tracing Motivational Influences from the Iraq War on Jihadist Terrorism in Western Europe". *Studies in Conflict and Terrorism*, Volume 29, Number 4, June 2006 , pp. 323-342.

Lia, Brynjar. "The Ansar al-Islam Group Revisited", paper presented at the "Islamism and European Security" - Seminar on 15-16 June 2006, sponsored by the Danish Social Science Research Council and hosted by the Department of Political Science, University of Aarhus, Denmark.

Hegghammer, Thomas. "Abu Musab al-Zarqawi: Death of an Icon". *Opendemocracy.net*.

Hegghammer, Thomas. "Strategic Studies in Jihadist Literature", lecture at the Middle East Institute in Washington DC, 17 May 2006.

Hegghammer, Thomas. "Saudi militants in Iraq - backgrounds and recruitment patterns". *FFI Report* No.2006/03875.

Hegghammer, Thomas. "Terrorist Recruitment and Radicalisation in Saudi Arabia". *The Middle East Policy* 13, 4 (2006).

Rogan, Hanna. "Jihadism Online: A study of how al-Qaida and radikal Islamist groups use the Internet for terrorist purpose", *FFI Report* 2006/00915.

Nesser, Petter. "The airliner plot" - en kort analyse av operasjonsmønster, motivasjoner og internasjonale forbindelser". *FFI Report* 2006/03084.

Nesser, Petter. "The airliner plot" - en kort analyse av operasjonsmønster, motivasjoner og internasjonale forbindelser". *FFI Report* 2006/03084.

Nesser, Petter. "Profiles of Jihadist Terrorists in Europe", in "A Future for the Young, Options for helping Middle Eastern Youth Escape the Trap of Radicalization". RAND Report edited by Sheryl Bernard (2006).

Nesser, Petter. "Local Networks and Recruitment for the Jihad", presentation at the conference 'Best Practices in European Counter Terrorism', hosted by the Center for Asymmetric Threat Studies (CATS) in cooperation with the US Department of State and Swedish National Defence College, Stockholm on 1-2 November 2006.

Nesser, Petter. "How Radicalization Occurs in Europe", presentation at the Second Inter-Agency Radicalization Conference hosted by U.S. Department of Homeland Security on 10 July 2006.

Nesser, Petter. "Jihadist Cell Structures in the UK and Europe", presentation at the conference "The Changing Faces of Jihadism: Profiles, Biographies, Motivations" on 27-28 April 2006, organised by the Centre for Defence Studies, King's College, London, in cooperation with FFI.

Hegghammer, Thomas. "Jihadists in Saudi-Arabia", presentation at the conference "The Changing Faces of Jihadism: Profiles, Biographies, Motivations" on 27-28 April 2006, organised by the Centre for Defence Studies, King's College, London, in cooperation with FFI.

Bokhari, Laila, Thomas hegghammer, Brynjar Lia, Petter Nesser and Truls H Tønnessen. "Paths to Global Jihad - Radicalisation and Recruitment to Terror Networks". *FFI Report* 2006/00935.

Nesser, Petter. "Jihad in Europe; recruitment for terrorist cells in Europe", presentation at the FFI-seminar "Paths to Global Jihad: Radicalisation and Recruitment to Terror Networks" at Oslo Military Society on 15 March 2006.

Hegghammer, Thomas. "Militant islamism in Saudi Arabia: Patterns of recruitment to Al-Qaida on The Arabian Peninsula", presentation at the FFI-seminar "Paths to Global Jihad: Radicalisation and Recruitment to Terror Networks" at Oslo Military Society on 15 March 2006.

Bokhari, Laila. "Paths to jihad - faces of terrorism": interviews within radical islamist movements in Pakistan", presentation at the FFI-seminar "Paths to Global Jihad: Radicalisation and Recruitment to Terror Networks" at Oslo Military Society on 15 March 2006.

Tønnessen, Truls Hallberg. "Jihadist reactions to the Muhammad cartoons", presentation at the FFI-seminar "Paths to Global Jihad: Radicalisation and Recruitment to Terror Networks" at Oslo Military Society on 15 March 2006.

Tønnessen, Truls Hallberg and Anne Stenersen. "Jihadism Online", presentation held at a teleconference hosted by US Homeland Security Policy Institute (HSPI) and Critical Incident Analysis Group (CIAG) on 13th December 2006.

Lia, Brynjar. "Al-Qaeda online: understanding jihadist internet infrastructure". *Jane's Intelligence Review*, December 2005.

Hegghammer, Thomas. "Irak-konflikten i radikal islamistisk ideologi", *Internasjonal Politikk*, vol. 63 no. 4 (2005), pp. 351-370

Rogan, Hanna. "THE_LONDON_BOMBINGS.COM: An Analysis of Jihadist Website Discussion about the Attacks". *FFI/NOTAT-2005/02970*.

Nesser, Petter. "The slaying of the Dutch filmmaker: Religiously motivated violence or Islamist terrorism in the name of global jihad?". *FFI Report 2005/00376*.

Hegghammer, Thomas. "Al-Qaida Statements 2003-2004: A compilation of translated texts by Usama bin Ladin and Ayman al-Zawahiri". *FFI Report 2005/01428*

Nesser, Petter. "Jihad in Europe: Post-millennium patterns of jihadist terrorism in Western Europe", presentation at "The Roots of Terrorism in Europe"-conference hosted by the Danish Security Intelligence Service in May 2005.

Lia, Brynjar. "al-Qaida's CBRN Programme: Lessons and Implications", paper presented at Norwegian International Defence Seminar (NIDS II), Lillestrøm, Norway October 2004, entitled "Defence Against Weapons of Mass Destruction - International Cooperation and National Preparedness".

Hegghammer, Thomas. "Palestina og global jihad", *Babylon: Tidsskrift om Midtøsten og Nord-Afrika*, Vol.2, Nr.2, oktober 2004, pp. 60-69.

Hegghammer, Thomas and Stephane Lacroix. "Saudi Arabia Backgrounder: Who are the Islamists?", (Brussels: International Crisis Group, 2004).

Lia, Brynjar and Thomas Hegghammer. "Jihadi Strategic Studies: The Alleged Al Qaeda Policy Study Preceding the Madrid Bombings", *Studies in Conflict and Terrorism*, 27, 4, (Sep-Oct 2004): 355-375.

Lia, Brynjar. "Norge og terrortrusselen etter Irak-krigen", i prosjektrapporten "Hvilket Europa etter Irak-krigen?". Oslo: Europa-programmet, mars 2004.

Bokhari, Laila. "Radikal islamisme i Pakistan og Kashmir. Fra lokal til global jihad?", *FFI Report* 2004/01583.

Wilhelmsen, Julie. "When separatists become Islamists : the case of Chechnya", *FFI Report* 2004/00445.

Hegghammer, Thomas. "Betraktninger om al-Qaidas ideologiske utvikling". *FFI Notat* 2004/00811

Hegghammer, Thomas. "The Iraqi Hostage Crisis: abductions in Iraq April-August 2004", *FFI Report* 2004/03105.

Hegghammer, Thomas. "En oversikt over islamistiske terroristgrupper", i Bjørn Erik Rasch (red.) *Islamistisk terrorisme* (Oslo: Abstrakt Forlag, 2004).

Nesser, Petter. "Jihad in Europe: A Survey of the motivations for Sunni Islamist terrorism in post-millennium Europe". *FFI Report* 2004/01146.

Lia, Brynjar. "The Rise of Salafi-Jihadi Groups in Iraq: Some preliminary Observations", Doctor Philosophiae Lecture, University of Oslo, 20 November 2003.

Hegghammer, Thomas. "Dokumentasjon om al-Qaida - intervjuer, kommunikéer og andre primærkilder, 1990-2002". *FFI Report* 2002/01393

Lia, Brynjar and Åshild Kjøk. "Islamist insurgencies, diasporic support networks, and their host states - the case of the Algerian GIA in Europe 1993-2000". *FFI Report* 2001/03789.